

BAŤŮV OBCHODNÍ DŮM

ARCHITEKT	Vladimír Karfík (1901 – 96)
DOBA VZNIKU	1931 – 1932
ADRESA	Liberec, Soukenné náměstí 23/10
PROHLÍDKA	jen po domluvě
INFORMACE	www.topomomo.eu

V centru Liberce lze najít několik výškových domů z meziválečného období, které si dodnes víceméně zachovaly svůj původní charakter. To platí nejen pro Palác Nisa, ale především také pro úchvatný Baťův obchodní dům. Jeho devítipatrová, impozantní budova, která se nachází bezprostředně na starém Soukenném náměstí, je připomínkou architektury dvacátých a třicátých let a její chuti k experimentům.

»Výškový dům«, který byl v roce 1932 navržen Vladimírem Karfíkem, byl působivě umístěn na nároží ulic Pražská a Revoluční. Při pohledu na její moderní architekturu, zaoblenou fasádu a okenní pásy lze zpočátku sotva uvěřit, že tato budova byla postavena již před více než 80 lety. Dnes označuje začátek nákupní a zábavní zóny, kterou je Pražská ulice, stoupající odtud směrem k náměstí Dr. Edvarda Beneše, na kterém asi po 200 m končí.

Vladimír Karfík byl v roce 1932 již mezinárodně uznávaným architektem. V letech 1919 až 1924 studoval na Českém vysokém učení technickém v Praze a na Akademii výtvarných umění. V polovině dvacátých let pobýval v pařížském ateliéru Le Corbusiera, následně v Chicagu u Holabirda a Roota a nakonec u Franka Lloyda Wrighta. V roce 1930 se vrátil zpět do Československa. Zde se stal architektem firmy Baťa ve Zlíně, pro kterou navrhl řadu staveb v Československu i v zahraničí. V této souvislosti navrhl ve Zlíně společenské budovy, obytné domy, kostel a administrativní budovu firmy. Po válce Vladimír Karfík vyučoval na Slovenské vysoké škole technické v Bratislavě a byl aktivním členem Slovenské akademie věd. Kromě toho mohl dokončit práce v obytné čtvrti Obeciny ve Zlíně, kde vybudoval nové městské lázně a sídlo okresního úřadu. V sedmdesátých letech následovala jeho vědecká práce ve Státním institutu urbanismu a územního plánování URBION v Bratislavě a na Maltské univerzitě. V roce 1992 vyznamenal Václav Havel architekta Vladimíra Karfíka »zlatou medailí ČSFR«. Ve dvacátých a třicátých letech byly pro stavbu nových obchodních domů obvykle využívány velké stavební parcely s dlouhými uličními frontami při optimálním využití výkladů. Prominentními příklady jsou zde úchvatné obchodní domy německo–židovské firmy Schocken, které byly v Chemnitzu, Stuttgartu, Norimberku, Crimmitschau a dnes polském Wałbrzychu navrženy Erichem Mendelsohnem a Bernhardem Sturtzkopffem. V Liberci nebyla realizace horizontálně pojaté budovy možná. Místo toho musel být Baťův obchodní dům s ohledem na svou centrální polohu pojat vertikálně a s relativně malým půdorysem. Nosnou konstrukci tvoří 4 pilíře v jádru budovy a také protipožární stěny, obrácené směrem k okolní zástavbě. Schodiště a výtah se nacházejí na straně do dvora. Působivý vchod do Baťova obchodního domu se nachází uprostřed zaobleného nároží budovy. V přízemí je plocha fasády doširoka otevřena velkorysími výlohami. Velké tabule skla jsou vloženy do lehkých ocelových rámu a osvětleny nahoře umístěným světelným pásem. Jejich chromovaný profil působí dojmem, jako by chtěl ještě podtrhnout hodnotu nabízeného zboží. Exkluzivitu obchodního domu také mimořádným způsobem podtrhuje impozantní vstupní prostor na lichoběžníkovém půdorysu. V následujících patrech se střídají bílé omítnuté parapety s okenními pásy. Samonosnou fasádu, odrážející pohyb okolního provozu, Vladimír Karfík odstupňoval, čímž v sedmém a devátém podlaží vytvořil pochozí terasy. Nad plochou střechou budovy se nachází červený nápis »Baťa«, provedený v charakteristickém typografickém stylu. V průběhu let byl nápis opakovaně upravován, naposledy pak v roce 2000. Autor původního návrhu tohoto nápisu dnes není znám.

Po válce sloužil Baťův liberecký obchodní dům nadále jako obchod s obuví, byl však architektonicky silně pozměněn. V roce 1993 byla budova s přihlédnutím k energetickým hlediskům rozsáhle rekonstruována, přičemž jako vzor sloužila původní fasáda. Pozoruhodné je, že se v prvních patrech obchodního domu dodnes nacházejí prodejní prostory firmy Baťa.

www.topomomo.eu

